

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.007.01.2023

Pan Jacek Brzozowski
Wojewoda Podlaski

Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku
ul. Adama Mickiewicza nr 3
15-213 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/055 – Zakup i wykorzystanie wybranych rodzajów sprzętu i aparatury medycznej,
pozyskanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku ¹ , ul. Mickiewicza 3, 15-213 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Brzozowski, Wojewoda Podlaski ² od 20 grudnia 2023 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Oszacowanie potrzeb oraz pozyskanie i rozdysponowanie sprzętu oraz aparatury medycznej w związku z epidemią COVID-19. 2. Zagospodarowanie sprzętu i aparatury medycznej, zakupionych w związku z epidemią COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (I kwartał) do dnia zakończenia kontroli ⁴ , z uwzględnieniem dowodów, w tym danych elektronicznych, istniejących przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	1) Adrian Gosk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/66/2023 z 21 marca 2023 r., upoważnienie do kontroli nr LBI/137/2023 z 8 sierpnia 2023 r., upoważnienie do kontroli nr LBI/163/2023 z 3 października 2023 r. oraz upoważnienie do kontroli nr LBI/203/2023 z 22 grudnia 2023 r. 2) Jerzy Chwiedosik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/69/2023 z 24 marca 2023 r. (akta kontroli str. 1-6, 23-24, 287-294)

¹ Dalej: „Urząd” lub „PUW”.

² Dalej: „Wojewoda Podlaski”.

³ W okresie od 9 grudnia 2015 r. do 19 grudnia 2023 r. Wojewodą Podlaskim był Bohdan Paszkowski.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli zakończyła czynności kontrolne w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim 10 stycznia 2024 roku.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁶

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie Urząd w zakresie pozyskania i rozdysponowania sprzętu i aparatury medycznej z rezerw strategicznych, bowiem zapewniono jej odbiór, przechowanie oraz dystrybucję do poszczególnych podmiotów leczniczych, w związku z zapobieganiem i zwalczaniem epidemii COVID-19 w województwie podlaskim. Z kolei negatywnie NIK ocenia bieżące ewidencjonowanie, monitorowanie wykorzystania oraz sposób zagospodarowania pozyskanego z rezerw strategicznych, a następnie udostępnionego podmiotom sprzętu i aparatury medycznej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Urząd uczestniczył w pozyskiwaniu niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej z Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych⁷, ale samodzielnie nie szacował potrzeb dotyczących ilości i rodzajów niezbędnego sprzętu oraz aparatury medycznej dla podmiotów w województwie podlaskim. Opierano się głównie na zgłoszeniach potrzeb poszczególnych szpitali. PUW nie posiadał też rzetelnych danych ilościowo-rodzajowych o ponad jednej trzeciej przekazanego wyposażenia medycznego otrzymanego z RARS (ponad 4,3 tys. sztuk sprzętu o łącznej wartości 18.016,4 tys. zł) i do dnia zakończenia kontroli NIK był nadal w trakcie uzgadniania ewidencji w tym zakresie. Ponadto do końca 2022 roku nie analizowano i nie posiadano informacji o faktycznym wykorzystaniu całości otrzymanego z RARS sprzętu i aparatury medycznej, a niewykorzystywane wyposażenie (o łącznej wartości 449,2 tys. zł) nie zostało do końca 2023 roku relokowane bądź zwrócone do RARS. Dodatkowo PUW przekazał też ponad 41 mln zł z budżetu państwa oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na niezbędne doposażenie sprzętowe kilkunastu podmiotów leczniczych. Rozliczenia tych środków (poza jednym podmiotem, w którym przeprowadzono czynności kontrolne) dokonano na podstawie dokumentów przekazanych przez poszczególne podmioty.

Opieszale podejmowano działania związane z zagospodarowaniem pozyskanego sprzętu i aparatury medycznej. Poza częścią wyposażenia medycznego formalnie przekazanego dla Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, nie zagospodarowano pozostałych urządzeń i aparatury medycznej, które były wcześniej wykorzystywane w szpitalach tymczasowych, a także pozostałych podmiotach medycznych województwa podlaskiego. Ze względu na brak rzetelnych danych magazynowych całość pozyskanego z RARS sprzętu nie została ujęta w ewidencji środków trwałych PUW, ani nie podlegała corocznym inwentaryzacji. Ponadto Urząd przedstawiał Prezesowi Rady Ministrów nie w pełni rzetelne dane dotyczące zagospodarowania wyposażenia medycznego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej kontrolowanej działalności⁸

OBSZAR

1. Oszacowanie potrzeb oraz pozyskanie i rozdysponowanie sprzętu oraz aparatury medycznej w związku z epidemią COVID – 19

Opis stanu faktycznego

1.1. W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 Wojewoda Podlaski samodzielnie nie szacował potrzeb dotyczących ilości i rodzajów niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej (wyposażenia medycznego) dla podmiotów medycznych zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego. PUW nie określał także zasad pozyskiwania tego wyposażenia, ani nie określał istniejącego zapotrzebowania w sprzęt i aparaturę medyczną, natomiast od listopada 2020 roku weryfikował potrzeby zgłaszane przez poszczególne podmioty medyczne⁹, występował z wnioskami o uruchomienie rezerw strategicznych wyposażenia

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych w Warszawie (RARS) – wcześniej Agencja Rezerw Materiałowych w Warszawie (ARM).

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Pierwsze pismo w sprawie składania zapotrzebowania za pośrednictwem PUW na sprzęt medyczny służący do leczenia i diagnostyki pacjentów z COVID-19 zostało skierowane do podmiotów medycznych w województwie podlaskim w dniu 9 listopada 2020 roku. W piśmie tym wskazano m.in., że: 1] nie należy wysyłać zapotrzebowania na sprzęt medyczny bezpośrednio do Ministerstwa Zdrowia lub Agencji Rezerw Materiałowych, zaś 2] Wojewoda Podlaski przejmuje rolę koordynatora w tym zakresie.

medycznego, a następnie odpowiadał za jego odbiór, przechowanie oraz dystrybucję. Kierownik Oddziału Ochrony Ludności i Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego PUW¹⁰ wyjaśnił m.in., że po utworzeniu w województwie dwóch szpitali tymczasowych, które zgodnie z decyzją Ministra Zdrowia otrzymały tzw. pakiety startowe sprzętu i aparatury medycznej, z powodu narastającej sytuacji kryzysowej – braku dostępności wyposażenia medycznego zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym Wojewoda otrzymał informację, iż należy zwracać się z wnioskami o udostępnienie rezerw strategicznych (kolejno do: Ministra Aktywów Państwowych, Ministra Klimatu i Środowiska, a następnie od grudnia 2020 roku do Prezesa Rady Ministrów). W związku z tym nie było potrzeby opracowywania dodatkowych zasad pozyskiwania tego wyposażenia, a wszelkie niezbędne regulacje znajdowały się w ustawach oraz procedurze zawartej w planie zarządzania kryzysowego województwa. Główne wyposażenie szpitali tymczasowych zrealizowano w II połowie 2020 roku i I półroczu 2021 roku (czas dostaw uzależniony był od pozyskania przez RARS sprzętu od dostawców). Wnioski podmiotów medycznych w zakresie wyposażenia niezbędnego do diagnostyki i leczenia osób z COVID-19 przekazywane były do Wydziału Polityki Społecznej PUW, celem oceny zasadności (w znacznej większości były akceptowane bez uwag). Z kolei Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego PUW odpowiedzialny był za opracowanie wniosku o udostępnieniu rezerw strategicznych, a następnie przyjęcie tego wyposażenia do magazynu wojewódzkiego, zorganizowanie podziału otrzymanego sprzętu i organizację dostaw do poszczególnych podmiotów medycznych. (akta kontroli str.12-21, 32-34)

W okresie od grudnia 2020 roku do marca 2022 roku PUW wystąpił z łącznie z 32 pisemnymi wnioskami¹¹ oraz 104 elektronicznymi wnioskami o udostępnienie rezerw strategicznych wyposażenia medycznego (wnioski nie zawierały danych o ilościach i rodzajach sprzętu). Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że wnioski oprócz drogi tradycyjnej składane były także za pośrednictwem aplikacji SOI (skrótowiec czasu procedowania, elastyczne dostosowanie się do sytuacji kryzysowej) jednak ze względu na jej zamknięcie na poziomie centralnym nie ma obecnie możliwości odtworzenia zawartości tych wniosków, a więc ustalenia ilości i rodzajów sprzętu oraz aparatury medycznej wnioskowanej drogą elektroniczną. Ponadto rezerwy strategiczne udostępniane były bez składania wniosków – na polecenie Ministrów – co pozwalało szybko reagować na zmieniającą się sytuację kryzysową. Dotyczyło to również na polecenie właściwych Ministrów innych placówek, m.in.: domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, szkół. Większość wyposażenia medycznego służącego doposażeniu podmiotów leczących bądź diagnozujących pacjentów na terenie województwa podlaskiego w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 pochodziła z rezerw strategicznych RARS, a udostępniana była (na wniosek PUW bądź przydzielana z poziomu centralnego) na zasadach określonych w decyzjach / pismach właściwych organów – co szerzej omówiono w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str.12-21, 32-34)

W dniu 11 lutego 2021 roku szpital patronacki (USK) podpisał z ARM dwie umowy czasowego (nieodpłatnego) udostępnienia / używania medycznych rezerw strategicznych celem wyposażenia: 1] szpitala tymczasowego nr 1 (budynku E1 Oddziałów Zakaźnych UM w Białymstoku)¹² w 40 rodzajów sprzętu oraz aparatury medycznej w łącznej liczbie 482 szt. o wartości 4.884,2 tys. zł, 2] szpitala tymczasowego nr 2 (Hali Sportowej UM w Białymstoku)¹³ w 39 rodzajów sprzętu oraz aparatury medycznej w łącznej liczbie 487 szt. o wartości 2.244,8 tys. zł – USK na oba szpitale tymczasowe otrzymał zatem sprzęt i aparaturę medyczną w łącznej liczbie 969 szt. o wartości 7.129 tys. zł. Mimo, że PUW nie był stroną obu tych umów to w ich treści znalazł się zapis, iż ww. rezerwy strategiczne udostępnione zostały na rzecz Wojewody Podlaskiego. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że wyposażenie medyczne dla szpitali tymczasowych w województwie podlaskim, tzw. pakiet startowy zostało

¹⁰ Oddział Ochrony Ludności i Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego PUW – dalej „Oddział ZK PUW”.

¹¹ Łącznie 32 pisemne wnioski skierowane do Ministra Klimatu i Środowiska, a także do Prezesa Rady Ministrów obejmowały ponad dwa tys. sztuk w 86 rodzajach sprzętu i aparatury medycznej zawnioskowanej przez 20 podmiotów medycznych z województwa podlaskiego.

¹² Umowa czasowego udostępnienia medycznych rezerw strategicznych Nr BRMwm-9/2021 z dnia 11 lutego 2021 r. (ze zm.) – zwana dalej „umową doposażenia szpitala tymczasowego nr 1”.

¹³ Umowa czasowego udostępnienia medycznych rezerw strategicznych Nr BRMwm-10/2021 z dnia 11 lutego 2021 r. – zwana dalej „umową doposażenia szpitala tymczasowego nr 2”.

określone przez Ministerstwo Zdrowia (decyzjami z listopada-grudnia 2020 r.), a wykonawcą dostaw była ARM/RARS. Dane ilościowe sprzętu medycznego dla szpitali tymczasowych otrzymaliśmy w dniu 5 listopada 2020 r. za pomocą poczty elektronicznej z ARM. Pakiet startowy kolejnymi decyzjami Ministerstwa Zdrowia ulegał nieznacznym zmianom (np. w zakresie ilości oraz typu łóżek szpitalnych). W toku roboczych kontaktów między ARM, a Urzędem Wojewódzkim na bieżąco były ustalane terminy dostaw udostępnionego sprzętu. Z uwagi na duże ilości sprzętu medycznego, jego gabaryty oraz organizację logistyczną zdecydowano, że większość sprzętu będzie dostarczana bezpośrednio do miejsc utworzenia szpitali tymczasowych. W tym celu Wojewoda Podlaski wydał upoważnienie dla przedstawiciela szpitala USK do odbioru udostępnionych rezerw strategicznych (dostawy trwały od listopada 2020 r. do lutego 2021 r.), a Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego nie był w posiadaniu umów zawartych między ARM/RARS i USK (pakiet startowy wyposażenia medycznego z obowiązkiem zwrotu). (akta kontroli str.12-21, 231-245)

1.2. PUW nie posiadał rzetelnej ewidencji dokumentów (decyzji / pism bądź umów) stanowiących podstawę prawną udostępnienia rezerw strategicznych w postaci sprzętu i wyposażenia medycznego dla podmiotów z województwa podlaskiego w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19. Wojewoda Podlaski dysponował 24 decyzjami Prezesa Rady Ministrów oraz dziewięcioma decyzjami Ministra Klimatu i Środowiska, a także siedmioma pismami Agencji Rezerw Materiałowych (z okresu od listopada 2020 roku do listopada 2022 roku) o bezzwrotnym udostępnieniu rezerw strategicznych w postaci wyposażenia medycznego w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19. Decyzje / pisma nie określały zasad konserwacji bądź napraw tego sprzętu), a większość z nich (36 spośród 40) nie wskazywała także ostatecznego odbiorcy (beneficjenta) udostępnianych rezerw (obejmowały one sprzęt i aparaturę w łącznej ilości 10,8 tys. szt. bez określenia jego wartości), natomiast w czterech przypadkach (łącznie siedem sztuk sprzętu i aparatury) w decyzjach / pismach wskazano właściwy podmiot – odbiorcę wyposażenia medycznego (SP ZOZ w Bielsku Podlaskim, SP ZOZ w Mońkach, SP ZOZ w Sokółce oraz USK w Białymstoku). Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił że *po otrzymaniu danej dostawy z RARS występowałam do Wydziału Polityki Społecznej PUW o wskazanie ostatecznych odbiorców poszczególnych rodzajów i ilości sprzętu oraz aparatury medycznej. Według otrzymanej informacji z Wydziału Polityki Społecznej przekazywaliśmy wyposażenie. Z kolei Dyrektor Departamentu Polityki Społecznej PUW odnosząc się do sposobu typowania odbiorców wyposażenia medycznego wyjaśniła, że wskazywanie zapotrzebowania na sprzęt i aparaturę medyczną było uwarunkowane wieloma czynnikami m.in.: liczbą ognisk zakażeń w poszczególnych powiatach, liczbą przypadków zakażeń, liczbą zapaadalności na COVID - 19, liczbą hospitalizacji, przygotowaniem podmiotów leczniczych pod względem organizacyjnym oraz dostępnością łóżek dla pacjentów z podejrzeniem/zakażeniem w podmiotach leczniczych. Dlatego też przydział sprzętu / aparatury medycznej WPS dokonywał w oparciu o analizę w/w czynników w stosunku do szpitali dla których wydano polecenia do leczenia chorych na COVID – 19 oraz stosownie do istniejącej w danym okresie sytuacji epidemiologicznej. Dwie kolejne decyzje Prezesa Rady Ministrów będące w posiadaniu PUW dotyczące wyposażenia medycznego w łącznej liczbie 27 sztuk przewidywały zwrot wyszczególnionego sprzętu i aparatury medycznej po ustąpieniu okresu zagrożenia (jeżeli stan techniczny pozwalał na jego dalsze użytkowanie). W obu przypadkach chodziło o szpital patronacki USK oraz wskazano potrzebę doposażenia tym wyposażeniem szpitali tymczasowych¹⁴. Analiza treści pięciu (spośród 24) decyzji¹⁵ Prezesa Rady Ministrów o bezzwrotnym udostępnieniu rezerw strategicznych w postaci wyposażenia medycznego w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 dla Wojewody Podlaskiego wykazała m.in., że we wszystkich znalazły się następujące zapisy: 1] udostępniany asortyment sprzętu z uwagi na właściwości i cel wykorzystania (przekazanie podmiotowi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19) nie podlega zwrotowi, jeśli Wojewoda w wyniku własnej analizy sytuacji uznaje takie udostępnienie za właściwe i celowe, 2] podmiot, któremu udostępnione rezerwy*

¹⁴ Decyzja Prezesa Rady Ministrów nr 410/R/21 w sprawie udostępnienia rezerw strategicznych – zbiornika na tlen oraz decyzja Prezesa Rady Ministrów nr 21/R/21 w sprawie udostępnienia rezerw strategicznych – 25 aparatów do wysokoprężowej tlenoterapii donosowej oraz defibrylatora, celem przekazania na potrzeby szpitala tymczasowego przy ul. Żurawiej 14 w Białymstoku.

¹⁵ Analizie poddano treść następujących decyzji Prezesa Rady Ministrów w sprawie udostępnienia rezerw strategicznych: 262/R/21, 398/R/21, 411/R/21, 423/R/21 oraz 20/R/21.

strategiczne zostały wydane, wykorzystuje je zgodnie z ich przeznaczeniem, 3] sprzęt medyczny udostępniony na rzecz Wojewody powinien podlegać relokacji, jeśli jest to konieczne do zabezpieczenia potrzeb podmiotów leczniczych na terenie województwa.

(akta kontroli str. 7-21, 32-114, 298-302)

Z informacji uzyskanej z równolegle prowadzonej kontroli w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynikało m.in., że było co najmniej osiem kolejnych decyzji o udostępnieniu rezerw strategicznych w postaci wyposażenia medycznego w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19, których PUW nie zaewidencjonował. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że w czasie trwania pandemii (w latach 2020-2022) staraliśmy się pozyskiwać i zaewidencjonować podstawę prawną udostępnianych rezerw strategicznych Województwie Podlaskiemu, a przekazywaną przez ARM/RARS. W roku 2020 nastąpiła decyzja o wnioskowaniu o udostępnienie rezerw strategicznych za pośrednictwem aplikacji SOL (bez wniosku papierowego), dlatego prowadziliśmy na własny użytek wewnętrzną ewidencję wnioskowanych rezerw strategicznych, która zawierała: datę i formę złożonego wniosku, podmiot wnioskujący (ostatecznego odbiorcę wyposażenia), status i datę dostawy, ilość i rodzaj przekazanego sprzętu dla ostatecznego odbiorcy, datę wydania tego wyposażenia oraz decyzję o udostępnieniu rezerw. Ta forma ewidencji danych była prowadzona do czasu zamknięcia centralnej aplikacji SOL, czyli do początku 2021 r. (zaprzestaliśmy kontynuacji jej prowadzenia). Niestety z powodu ogromnych ilości sprzętu, dużej częstotliwości dostaw oraz nie dołączania decyzji / pism bądź umów przy niektórych dostawach, nie dysponujemy kompletną ewidencją dokumentów stanowiących podstawę prawną udostępnienia rezerw strategicznych w postaci sprzętu i wyposażenia medycznego dla podmiotów z województwa podlaskiego, w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19. Skupiliśmy się głównie na organizacji odbioru poszczególnych partii sprzętu i aparatury medycznej, a następnie ich relokowaniu (dostarczaniu) do właściwych podmiotów. Do końca 2022 roku ze względu na nieposiadanie uzgodnionych sald ilościowo-rodzajowych sprzętu i aparatury medycznej nie przeprowadzano bieżących analiz zasadności przekazania poszczególnym podmiotom tego wyposażenia. Z informacji uzyskanej z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynikało również, że: 1] decyzje o udostępnianiu ww. rezerw strategicznych podejmowane były „w bardzo szczególnej, nieznanej do tej pory sytuacji (...) i wymagały podejmowania szybkich decyzji (...), a działania miały charakter ponadstandardowy”, 2] „przekazywanie wojewodom decyzji Prezesa Rady Ministrów odbywało się drogą elektroniczną, a pracownicy KPRM dokładali wszelkich starań aby wojewodowie otrzymali potrzebny im asortyment (...) błędy w systemach elektronicznych zdarzają się niezależnie od działania pracowników KPRM (monitorujących elektroniczne systemy obiegu dokumentów), ale zdarzają się one stosunkowo rzadko”, 3] ponadto „dlaczego Wojewoda Podlaski, w sytuacji nieotrzymania decyzji na określony asortyment (na który składał wniosek) nie zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o przedłożenie stosownego dokumentu”. (akta kontroli str. 7-21, 32-114, 295-302)

Na dzień zakończenia niniejszej kontroli NIK PUW nie posiadał pełnych i rzetelnych danych dotyczących ilości i rodzajów sprzętu oraz aparatury medycznej udostępnionej w latach 2020-2023 (I kw.) z rezerw strategicznych RARS dla Wojewody Podlaskiego, a następnie przekazanych poszczególnym podmiotom z województwa podlaskiego. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że uzgodnienia ze względu na inne pilne zadania (w szczególności pomoc Ukrainie) rozpoczęły się od stycznia 2023 roku, a zakończenie procesu uzgodnień ze wszystkimi podmiotami zaplanowano do końca roku. W ewidencji magazynowej pn. „ETOB” PUW zarejestrowano łącznie 11,9 tys. szt. sprzętu oraz aparatury medycznej (o łącznej wartości 55.443,4 tys. zł) z rezerw strategicznych RARS przypisanych do 37 podmiotów z województwa podlaskiego, przy czym do dnia zakończenia niniejszej kontroli PUW posiadał potwierdzone (uzgodnione) przekazanie 7,5 tys. szt. sprzętu i aparatury medycznej o łącznej wartości 37.426,9 tys. zł udostępnionej z RARS 36 podmiotom w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19:

- 1) Białostockie Centrum Onkologii w Białymstoku otrzymało osiem rodzajów wyposażenia (łącznie 61 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 571,4 tys. zł,
- 2) Caritas Diecezji Białostockiej otrzymał cztery pulsoksymetry (bez określenia wartości),
- 3) Caritas Diecezji Łomżyńskiej otrzymał trzy pulsoksymetry (bez określenia wartości),

- 4) Niepubliczny ZOZ MD Care Sp. z o.o. – Rehabilitacja Fizjoterapia z Dworaków Staśków otrzymał pięć pulsoksymetrów (bez określenia wartości),
- 5) SP ZOZ w Hajnówce otrzymał 18 rodzajów wyposażenia (łącznie 123 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 571,4 tys. zł,
- 6) SP ZOZ w Bielsku Podlaskim otrzymał 27 rodzajów wyposażenia (łącznie 440 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 1.363 tys. zł,
- 7) SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej otrzymał 24 rodzaje wyposażenia (łącznie 83 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 350,3 tys. zł,
- 8) SP ZOZ w Knyszynie otrzymał 34 rodzaje wyposażenia (łącznie 188 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 478,7 tys. zł,
- 9) SP ZOZ w Łapach otrzymał 57 rodzajów wyposażenia (łącznie 359 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 1.492 tys. zł,
- 10) SP ZOZ w Mońkach otrzymał 40 rodzajów wyposażenia (łącznie 254 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 3.698,6 tys. zł,
- 11) SP ZOZ w Sejnach otrzymał 46 rodzajów wyposażenia (łącznie 406 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.723,4 tys. zł,
- 12) SP ZOZ w Sokółce otrzymał 23 rodzaje wyposażenia (łącznie 377 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.073,2 tys. zł,
- 13) SP ZOZ WSPR w Białymstoku otrzymał trzy rodzaje wyposażenia (łącznie 5 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 16,7 tys. zł,
- 14) SP ZOZ WSPR w Łomży otrzymał sześć rodzajów wyposażenia (łącznie 9 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 46,6 tys. zł,
- 15) SP ZOZ WSPR w Suwałkach otrzymał trzy rodzaje wyposażenia (łącznie trzy szt./kpl) o łącznej wartości ponad 11,9 tys. zł,
- 16) SP ZZOD w Augustowie otrzymał osiem pulsoksymetrów (bez określenia wartości),
- 17) SPP ZOZ w Choroszcy otrzymał 13 rodzajów wyposażenia (łącznie 116 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 926,9 tys. zł,
- 18) SPSP ZOZ w Suwałkach otrzymał 14 rodzajów wyposażenia (łącznie 67 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 97,3 tys. zł,
- 19) SP ZPO w Krynkach otrzymał pięć pulsoksymetrów (bez określenia wartości),
- 20) SP ZOP w Suwałkach otrzymał dwa rodzaje wyposażenia (łącznie 30 szt.) o łącznej wartości ponad 4 tys. zł,
- 21) Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku otrzymał trzy rodzaje wyposażenia (łącznie 12 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 41,3 tys. zł,
- 22) SP ZOZ MSWiA w Białymstoku otrzymał 57 rodzajów wyposażenia (łącznie 373 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.280 tys. zł,
- 23) Szpital Ogólny w Grajewie otrzymał 73 rodzaje wyposażenia (łącznie 868 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 4.013,4 tys. zł,
- 24) Szpital Ogólny w Kolnie otrzymał 21 rodzajów wyposażenia (łącznie 133 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 1.003,8 tys. zł,
- 25) Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem otrzymał 66 rodzajów wyposażenia (łącznie 735 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.611,8 tys. zł,
- 26) Szpital Wojewódzki w Łomży otrzymał 29 rodzajów wyposażenia (łącznie 618 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.709,9 tys. zł,
- 27) Szpital Wojewódzki w Suwałkach otrzymał 12 rodzajów wyposażenia (łącznie 165 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 121,8 tys. zł,

- 28) ZOL w Szczuczynie otrzymał trzy rodzaje wyposażenia (łącznie 30 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 4,3 tys. zł.
- 29) Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku otrzymał 18 rodzajów wyposażenia (łącznie 138 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 343 tys. zł,
- 30) Szpital Wojewódzki w Białymstoku otrzymał 49 rodzajów wyposażenia (łącznie 815 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 4.753,5 tys. zł,
- 31) SP ZOZ w Augustowie otrzymał 20 rodzajów wyposażenia (łącznie 150 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 476,8 tys. zł,
- 32) SP ZOZ w Siemiatyczach otrzymał 49 rodzajów wyposażenia (łącznie 527 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 2.356,9 tys. zł,
- 33) Szpital Powiatowy w Zambrowie otrzymał 26 rodzajów wyposażenia (łącznie 94 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 1.070,8 tys. zł,
- 34) Niepubliczny ZZOZ Łomżyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Chorych Hospicjum p.w. Św. Ducha w Łomży otrzymał 22 pulsoksymetry o łącznej wartości 4 tys. zł.

Ponadto PUW przekazał także otrzymany z zasobów RARS sprzęt oraz aparaturę medyczną o znacznej wartości dwóm podmiotom niepublicznym: 1] Holmed Uzdrowisko Sp. z o.o. z Supraśla otrzymało 13 rodzajów wyposażenia (łącznie 239 szt.) o łącznej wartości ponad 894,7 tys. zł, zaś 2] Scanmed Centrum Kardiologii w Bielsku Podlaskim otrzymało osiem rodzajów wyposażenia (łącznie 37 szt./kpl) o łącznej wartości ponad 314,9 tys. zł. Mimo, że oba podmioty nie były jednostkami sektora finansów publicznych, ani państwowymi osobami prawnymi, a tylko takim podmiotom (po spełnieniu określonych warunków) w świetle § 38 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowym majątku ruchomego Skarbu Państwa¹⁶ można nieodpłatnie przekazać składniki rzeczowe majątku ruchomego. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła m.in., że *obu tym podmiotom udostępniono sprzęt i aparaturę medyczną z zasobów RARS na ich pisemne wnioski oraz w oparciu o dwie decyzje Ministra Zdrowia polecające realizację świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Sprzęt ten w naszej ocenie (poparty ww. wnioskami samych zainteresowanych) był niezbędny do prawidłowej realizacji ww. świadczeń. W I połowie 2023 roku oba podmioty niepubliczne zgłosiły dla PUW gotowość zwrotu większości wyposażenia medycznego pozyskanego z RARS, jednak do końca 2023 roku nie został on relokowany, co jak wyjaśnił Kierownik Oddziału ZK PUW nastąpi po ostatecznym uzgodnieniu sald ilościowo-rodzajowych ze wszystkimi podmiotami. Z kolei według prowadzonej przez PUW ewidencji magazynowej (ETOB) znaczne ilości sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej w latach 2020-2023 (I kw.) przez RARS przekazano także dla Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, jednak PUW do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK nie posiadał pisemnego potwierdzenia uzgodnienia sald ilościowo-rodzajowych z tym podmiotem, co omówiono szerzej w pkt Stwierdzone nieprawidłowości.* (akta kontroli str. 7-21, 32-114, 295-302, 323-353)

Poza sprzętem i aparaturą medyczną pochodzącymi z rezerw strategicznych RARS PUW udzielił z budżetu państwa dotacji celowych na doposażenie sprzętowe w związku z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 w łącznej kwocie 3.652,5 tys. zł, w tym 2.841,4 tys. zł w 2020 r. (Województwu Podlaskiemu 1.169,3 tys. zł, Powiatowi Sokólskiemu 496,8 tys. zł, SP ZOZ MSWiA w Białymstoku 840,3 tys. zł oraz Holmed Uzdrowisko Sp. z o.o. z Supraśla 335 tys. zł) oraz 811,1 tys. zł w 2021 r. (Województwu Podlaskiemu 256 tys. zł, Powiatowi Hajnowskiemu 33,9 tys. zł, Powiatowi Bielskiemu 187,7 tys. zł, Powiatowi Augustowskiemu 96 tys. zł, Powiatowi Sokólskiemu 69,8 tys. zł, Powiatowi Sejneńskiemu 23,6 tys. zł, Powiatowi Grajewskiemu 37,8 tys. zł, Powiatowi Siemiatyckiemu 21 tys. zł, Powiatowi Białostockiemu 14,4 tys. zł, Powiatowi Monieckiemu 11,5 tys. zł, Powiatowi Wysokomazowieckiemu 30,6 tys. zł oraz Powiatowi Zambrowskiemu 28,8 tys. zł). W rozliczeniach końcowych tych dotacji potwierdzono zakup w odpowiednich ilościach i rodzajach wyposażenia medycznego dla ww. podmiotów. Odnosząc się do wyboru

¹⁶ Dz. U. z 2019 roku poz. 2004 (ze zm.).

dotowanych podmiotów, a także dotowanej ilości i rodzajów sprzętu oraz aparatury medycznej Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła m.in., że *podmiotom leczniczym, którym wydano polecenia o uruchomienie liczby łóżek pacjentom z COVID-19 sukcesywnie na ich wniosek udzielano wsparcia w miarę posiadanych środków finansowych oraz kierując się sytuacją epidemiologiczną w województwie (nie było podmiotów które wnioskowały i takiej dotacji nie otrzymały). Wnioski podmiotów były weryfikowane i akceptowane przez WPS w odniesieniu do ilości i rodzaju sprzętu oraz zaangażowania łóżkowego.* (akta kontroli str. 7-11, 27-28)

1.3. PUW zapewnił odbiór, przechowanie oraz dystrybucję sprzętu i aparatury medycznej skierowanych przez RARS w związku z diagnostyką i leczeniem pacjentów COVID-19 na magazyn wojewódzki. W oparciu o otrzymywane dokumenty magazynowe weryfikowano także ilość i rodzaj przekazywanego wyposażenia medycznego, natomiast nie weryfikowano jego stanu technicznego oraz kompletności. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił, że w czasie pandemii Agencja Rezerw Materiałowych (RARS) dokonała zmiany w zakresie organizacji dostaw udostępnionego asortymentu z rezerw strategicznych. Poprzedni system zobowiązywał Wojewodę do odebrania udostępnionych rezerw, zaś po zmianach organizacyjnych, przyznane rezerwy strategiczne były dostarczane. Po dotarciu do Zespołu Magazynów PUW (lub innego wskazanego miejsca) następowała weryfikacja ilościowa, sprzęt wchodził na stan magazynu i był sukcesywnie wprowadzany do programu magazynowego ETOB. Przyjmowany sprzęt był w oryginalnych pudełkach i fabrycznie zapakowany, a palety były dodatkowo zabezpieczone na czas transportu stąd nie weryfikowano jego stanu technicznego, ani kompletności. Nie posiadaliśmy zresztą odpowiednich kwalifikacji do szczegółowej weryfikacji technicznej tego wyposażenia natomiast nie było żadnych zgłoszeń o brakach bądź nie działaniu jakiegokolwiek przekazywanego wyposażenia. W Zespole Magazynów dokonywano rozpaletowania sprzętu i zgodnie z podziałem następowało ponowne kompletowanie (paletowanie) transportu do poszczególnych podmiotów medycznych. Dystrybucja sprzętu była realizowana z pomocą wojska, PSP, JST oraz dokonywany był odbiór bezpośredni przez podmioty medyczne. Asortyment poszczególnym podmiotom przekazywany był przede wszystkim dokumentami WZ. W przypadku zbiornika na tlen dla USK był on bezpośrednio transportowany z RARS do szpitala. Na użyczenie zbiornika na tlen była zawarta umowa pomiędzy szpitalem a RARS (bez udziału Wojewody Podlaskiego). (akta kontroli str. 12-21, 32-34, 299-300)

1.4. Poza sprzętem i aparaturą medyczną udostępnioną z rezerw strategicznych RARS w latach 2020 – 2023 (I kwartał) Wojewoda Podlaski samodzielnie nie pozyskiwał dla podmiotów medycznych sprzętu oraz aparatury medycznej przeznaczonej do leczenia i diagnostyki pacjentów w związku z epidemią COVID-19. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił, że *miała miejsce pandemia globalna o zasięgu światowym i wszystkie kraje w jednym czasie poszukiwały sprzętu medycznego, w związku z tym centralne skoordynowanie pozyskania sprzętu oraz aparatury medycznej umożliwiało efektywną i racjonalną realizację potrzeb podmiotów medycznych. Mając powyższe na względzie stosowano procedurę wnioskowania o udostępnienie rezerw strategicznych.* (akta kontroli str. 12-21, 25)

Ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 Wojewoda Podlaski w latach 2020-2022 przeznaczył 37,6 mln zł na przystosowanie infrastruktury oraz doposażenie w dodatkowy sprzęt i aparaturę medyczną (przekraczający asortyment dostępny z rezerw strategicznych ARM/RARS) dla podmiotów medycznych w województwie podlaskim. W 2020 roku w związku z uruchomieniem na terenie województwa podlaskiego przez szpital patronacki (USK) w IV kwartale 2020 roku dwóch szpitali tymczasowych oraz związanymi z tym potrzebami w zakresie dodatkowego niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej PUW w listopadzie 2020 roku przekazał wykaz tego wyposażenia celem analizy i weryfikacji do Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Białymstoku. Jednocześnie zwrócono się o opinię do konsultantów wojewódzkich w dziedzinie: epidemiologii, chorób zakaźnych, pielęgniarstwa i pielęgniarstwa epidemiologicznego. Ostatecznie w grudniu 2020 roku podpisano z USK umowę dofinansowania kwotą 18.077,8 tys. zł ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na potrzeby dodatkowego doposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną z przeznaczeniem dla dwóch szpitali tymczasowych. W przypadku szpitala tymczasowego nr

1 (budynku E1 Oddziałów Zakaźnych UM w Białymstoku) przewidziano dofinansowanie w kwocie 10.731,4 tys. zł, a w przypadku szpitala tymczasowego nr 2 (Hali Sportowej UM w Białymstoku) dofinansowanie w kwocie 7.346,4 tys. zł. Sposób rozliczenia tej umowy przez PUW omówiono w pkt 1.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Z kolei pozostałe 1.446,1 tys. zł przeznaczono w 2020 roku na budowę, rozbudowę bądź modernizację instalacji tlenowych w pięciu szpitalach (SP ZOZ w Augustowie, SP ZOZ w Bielsku Podlaskim, Szpitalu Ogólnym w Grajewie, SP ZOZ w Siemiatyczach oraz Szpitalu Wojewódzkim w Suwałkach). W 2022 roku 18,1 mln zł z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 przeznaczono na: 1] dostosowanie pomieszczeń oraz budowę, rozbudowę bądź modernizację instalacji tlenowych w ośmiu podmiotach (Holmed Uzdrowisko Sp. z o.o. z Supraśla, Szpital Powiatowy w Zambrowie, Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem, SP ZOZ w Hajnówce, SP ZOZ w Augustowie, Szpital Ogólny w Grajewie, SP ZOZ w Bielsku Podlaskim oraz SP ZOZ w Mońkach), 2] zakup karet transportowych bądź ambulansów specjalistycznych (Szpital Wojewódzki w Białymstoku, SP ZOZ w Sejnach i Szpital Powiatowy w Zambrowie), a także 3] doposażenie w dodatkowy sprzęt i aparaturę medyczną: SP ZOZ w Augustowie za kwotę 1.298,5 tys. zł zakupił wielofunkcyjny aparat RTG, Szpital Wojewódzki w Łomży za kwotę 2.500 tys. zł zakupił tomograf komputerowy, Szpital Ogólny w Kolnie za kwotę 309,3 tys. zł zakupił aparat do wysokoprzepływowej terapii tlenowej oraz sprzęt do przeprowadzania testów PCR, SP ZOZ w Siemiatyczach za kwotę 1.198,6 tys. zł zakupił cyfrowy aparat RTG, SP ZOZ w Łapach za kwotę 341 tys. zł zakupił wideobronchoskop, Szpital Wojewódzki w Suwałkach za kwotę 945 tys. zł zakupił pompy infuzyjne, kardiomonitor, przewoźny RTG oraz 10 monitorów, SP ZOZ w Hajnówce za kwotę 4.400 tys. zł zakupił rezonans magnetyczny, zaś SP ZOZ w Sokółce za kwotę 277 tys. zł zakupił EKG, defibrylator, USG echo serca, spirometr i kardiomonitor. (akta kontroli str. 32-34)

1.5. W latach 2020 – 2023 (I kwartał) PUW nie przeprowadzał czynności kontrolnych w podmiotach medycznych, do których przekazane zostało wyposażenie medyczne z rezerw strategicznych RARS i do końca 2022 roku nie posiadał informacji o jego faktycznym wykorzystaniu. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że *po piśmie Prezesa Rady Ministrów z grudnia 2022 roku zwrócono się do podmiotów medycznych o dokonanie przeglądu dotyczącego celowego i prawidłowego wykorzystania udostępnionych rezerw, w szczególności tych z grupy rezerw medycznych, przekazanych w celu zwalczania i przeciwdziałania COVID-19*. Pismem z 19 grudnia 2022 r. PUW zwrócił się z zapytaniem do 39 podmiotów o wykorzystanie sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej z rezerw strategicznych RARS. Poza 36 podmiotami, z którymi PUW do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK uzgodnił wykazy udostępnionego sprzętu i aparatury medycznej (co szerzej omówiono w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia) zapytanie to skierowano do trzech innych podmiotów¹⁷. W okresie od grudnia 2022 roku do maja 2023 roku 32 (spośród 39) podmioty potwierdziły pełne wykorzystanie udostępnionych rezerw strategicznych (bez wyszczególniania ilości oraz rodzajów otrzymanego sprzętu), zaś dwa podmioty (Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku oraz Podlaski Urząd Celno – Skarbowy w Białymstoku) udzieliły odpowiedzi, z których wynikało, że nie były w posiadaniu żadnego sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej z rezerw strategicznych RARS. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że *Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku oraz Podlaski Urząd Celno – Skarbowy w Białymstoku znalazły się na liście zapytań przez pomyłkę*. Z kolei pozostałe pięć podmiotów¹⁸ wskazało, iż sprzęt medyczny otrzymany z rezerw strategicznych RARS nie był (w całości bądź częściowo) wykorzystywany przez te jednostki, co omówiono szerzej w pkt *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 12-21, 170-230)

PUW nie przeprowadzał także czynności kontrolnych, w żadnym z podmiotów, które w latach 2020 – 2022 otrzymały od Wojewody Podlaskiego z budżetu państwa dotacje celowe na doposażenie sprzętowe w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19, ani w żadnym innym podmiocie (poza USK), który otrzymał środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła m.in., że *zgodnie z zapisami zawartych*

¹⁷ Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku oraz Podlaskiego Urzędu Celno – Skarbowego w Białymstoku.

¹⁸ SP ZOZ WSPR w Białymstoku, Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku, SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej, SPSP ZOZ w Suwałkach oraz Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku.

umów z podmiotami, które otrzymały środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz dotacje w latach 2020 – 2021 kontrola mogła być prowadzona w toku realizacji zadania oraz po jego zakończeniu. Mając na uwadze ocenę zagrożenia epidemiologicznego zarówno dla kontrolerów jak i dla pracowników jednostek kontrolowanych, w tym podmiotów leczniczych przyjęto do oceny i rozliczenia dotacji sprawozdania z wykonania zadania. Rozliczenie dotacji zdefiniowano jako ogół czynności pracowników mających na celu merytoryczną, formalną i rachunkową kontrolę dokumentów przekazanych przez podmiot. Podczas weryfikacji sprawozdań przez pracowników PUW nie wykazano nieprawidłowości i nie zachodziły przesłanki do przeprowadzenia czynności kontrolnych w przedmiotowym zakresie.

(akta kontroli str. 7-11, 27-28)

Od listopada 2022 roku do stycznia 2023 roku PUW skontrolował natomiast zasadność oraz prawidłowość wykorzystania przez USK środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (18.077,8 tys. zł) na potrzeby doposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną z przeznaczeniem dla obu szpitali tymczasowych. W wyniku tej kontroli stwierdzono m.in.: wyposażenie szpitali tymczasowych w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną do realizacji zadań w zakresie diagnostyki i leczenia pacjentów z podejrzeniem lub z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, prawidłowe wyodrębnienie ewidencji księgowej oraz ujęcie w ewidencji środków trwałych USK zakupionego sprzętu, a także terminowe i prawidłowe wykorzystanie kwoty 17.509,3 tys. zł oraz zwrot niewykorzystanej kwoty 593,6 tys. zł (z odsetkami)¹⁹. Szczegółowe ustalenia w zakresie wykorzystania tego sprzętu oraz aparatury medycznej w USK odnotowano w trakcie równoległe prowadzonej kontroli NIK.

(akta kontroli str. 22, 115-169)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PUW wbrew wymogom art. 4 oraz 5 ust. 1 pkt 2 i 7 w zw. z art. 42 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym²⁰ w latach 2020-2023 (do dnia zakończenia niniejszej kontroli) nie przeprowadzał rzetelnie i na bieżąco ewidencji sprzętu oraz aparatury medycznej udostępnionej z rezerw strategicznych RARS podmiotom medycznym z województwa podlaskiego. PUW na dzień zakończenia niniejszej kontroli nie posiadał pisemnego potwierdzenia uzgodnienia sald ilościowo-rodzajowych z Uniwersyteckim Szpitalem Klinicznym w Białymstoku mimo, że według prowadzonej przez PUW ewidencji magazynowej (ETOB) podmiotowi temu w latach 2020-2023 przekazał udostępniony przez RARS sprzęt i aparaturę medyczną w łącznej ilości ponad 4,3 tys. sztuk (o łącznej wartości 18.016,4 tys. zł). Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że *po ogłoszeniu przez Ministra Zdrowia odwołania stanu zagrożenia pandemii COVID-19 w kwietniu 2022 roku rozpoczęliśmy działania związane z uzgodnieniem ewidencji sprzętu przekazanego podmiotom medycznym z rezerw strategicznych do zwalczania i przeciwdziałania COVID-19. Jednak ze względu na inne priorytetowe pilne zadania (przede wszystkim zadania związane z konfliktem na Ukrainie) nie byliśmy w stanie równoległe prowadzić tych spraw. Dlatego powróciliśmy do zadania uzgadniania stanu ewidencji sprzętu medycznego od początku 2023 roku.*

Brak rzetelnej i na bieżąco prowadzonej ewidencji sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej podmiotom medycznym z województwa podlaskiego z rezerw strategicznych RARS skutkował z kolei niewprowadzeniem (do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK) tego wyposażenia medycznego na ewidencję środków trwałych PUW, a także brakiem wymaganej corocznej inwentaryzacji tych składników majątkowych – co omówiono szerzej w pkt 2.2.-2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 12-21, 302)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli obowiązek realizacji innych zadań przez PUW nie usprawiedliwia nierzetelnego ewidencjonowania oraz zarządzania mieniem Skarbu Państwa.

¹⁹ W ramach zwróconej kwoty 568,5 tys. zł stanowiły środki niewykorzystane, zaś 25,1 tys. zł należne odsetki.

²⁰ Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 973) – zwana dalej „ustawą o zasadach zarządzania mieniem państwowym”.

2. PUW do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK, mimo wymogów wynikających z art. 20 ust. 2 pkt 5-6 ustawy o rezerwach strategicznych²¹ nie zapewnił wykorzystania części udostępnionych rezerw strategicznych w postaci sprzętu i aparatury medycznej (o łącznej wartości ewidencyjnej 449,2 tys. zł), ani nie zwrócił ich do RARS. Ponadto do końca 2022 roku nie zwracał się do podmiotów, ani nie analizował faktycznego wykorzystania sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej z rezerw strategicznych RARS. Z kolei na przełomie grudnia 2022 roku oraz stycznia 2023 roku:
1. SP ZOZ WSPR w Białymstoku wskazał, że *nie wykorzystywany sprzęt jest przechowywany w gotowości na wypadek zwiększenia zagrożenia epidemiologicznego* (wyposażenie medyczne o wartości ewidencyjnej 16,8 tys. zł).
 2. Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku potwierdził zużycie pulsoksymetrów oraz *nie wykorzystywanie kontenera socjalno-medycznego* (wyposażenie medyczne o wartości ewidencyjnej 40,8 tys. zł).
 3. SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej potwierdził gotowość zwrotu do RARS pięciu butli tlenowych, kardiomonitora oraz respiratora (wyposażenie medyczne o wartości ewidencyjnej 71,2 tys. zł).
 4. SPSP ZOZ w Suwałkach wskazał, że nie wykorzystuje izolatorium podciśnieniowego oraz segmentu kontenerowego (wyposażenie medyczne o wartości ewidencyjnej 238,8 tys. zł).
 5. Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku potwierdził *nie wykorzystywanie dwóch kontenerów socjalno-medycznych* (wyposażenie medyczne o wartości ewidencyjnej 81,6 tys. zł).

Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że *po dokonaniu weryfikacji ewidencji w podmiotach medycznych, zgłoszony sprzęt medyczny jako niewykorzystywany, zostanie relokowany do innych podmiotów medycznych, które wyrażą chęć otrzymania tego sprzętu.* (akta kontroli str. 12-21, 170-230)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli nie prowadzenie na bieżąco ewidencji sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej podmiotom medycznym z rezerw strategicznych nie zwalniało z obowiązku bieżącej analizy wykorzystania oraz jego ewentualnej relokacji.

OCENA CZĄSTKOWA

W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 Urząd uczestniczył w pozyskiwaniu sprzętu i aparatury medycznej dla podmiotów z województwa podlaskiego, jednak w procesie szacowania ilości oraz rodzajów niezbędnego wyposażenia opierano się głównie na zgłoszeniach potrzeb poszczególnych szpitali. PUW przeznaczył znaczne środki z budżetu państwa oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na niezbędne doposażenie sprzętowe poszczególnych podmiotów w województwie podlaskim, jednak nie posiadał pełnych i rzetelnych danych ilościowo-rodzajowych wyposażenia otrzymanego z RARS oraz był w trakcie uzgadniania ewidencji przekazanego poszczególnym podmiotom sprzętu. PUW do końca 2022 roku nie analizował i nie posiadał informacji o faktycznym wykorzystaniu całości tego sprzętu i aparatury medycznej, a niewykorzystywane wyposażenie nie zostało do końca 2023 roku relokowane bądź zwrócone do RARS.

2. Zagospodarowanie sprzętu i aparatury medycznej, zakupionych w związku z epidemią COVID-19

Opis stanu
faktycznego

2.1. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli PUW nie podjął decyzji o zagospodarowaniu sprzętu oraz aparatury medycznej udostępnionej w latach 2020-2023 (I kw.) z rezerw strategicznych RARS większości podmiotów medycznych z województwa podlaskiego – wszystkich innych poza USK. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła m.in., że *zwrot rezerw strategicznych aktualnie znajdujących się na terenie województwa podlaskiego zostanie przekazany po uzgodnieniu sald ilościowo – rodzajowych podmiotom leczniczym, które zgłoszą zapotrzebowanie w odniesieniu do zabezpieczenia praw i bezpieczeństwa*

²¹ Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294) – zwana dalej „ustawą o rezerwach strategicznych”.

*pacjentów przebywających w podmiotach leczniczych.*²² Sposób zagospodarowania sprzętu i aparatury medycznej udostępnionej szpitalowi patronackiemu (USK) z rezerw strategicznych RARS omówiono szerzej w pkt 2.4 niniejszego wystąpienia. (akta kontroli str. 7-21, 26)

2.2. W związku z brakiem rzetelnej i na bieżąco prowadzonej ewidencji magazynowej sprzętu i aparatury medycznej otrzymanej z rezerw strategicznych RARS, a następnie udostępnionej poszczególnym podmiotom medycznym z województwa podlaskiego, PUW do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK nie wprowadził całości tego wyposażenia do ewidencji księgowej środków trwałych Urzędu, co omówiono szerzej w pkt *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 7-21, 300, 303-322)

2.3. W związku z brakiem rzetelnej i na bieżąco prowadzonej ewidencji sprzętu i aparatury medycznej otrzymanej z rezerw strategicznych RARS, a następnie udostępnionej poszczególnym podmiotom medycznym z województwa podlaskiego PUW nie przeprowadzał także w latach 2020-2023 (I kw.) inwentaryzacji tego wyposażenia, co omówiono szerzej w pkt *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 7-21, 300, 303-322)

2.4. W dniu 9 marca 2022 r. do Wojewody Podlaskiego wpłynął wniosek dyrektora szpitala patronackiego (USK) „o podjęcie decyzji w sprawie możliwości zagospodarowania przez USK sprzętu i aparatury medycznej udostępnionych i przekazanych z RARS w ramach obu podpisanych umów czasowego udostępnienia medycznych rezerw strategicznych oraz pozostałego sprzętu przekazanego z magazynu PUW (dostawy na podstawie dokumentów WZ)”. Ponadto 24 marca 2022 r. dyrektor USK potwierdził, że całość wyposażenia medycznego otrzymanego z rezerw strategicznych RARS jest regularnie użytkowana (stan techniczny umożliwiał jego dalszą eksploatację), a także dołączył listę sprzętu otrzymanego poza oboma umowami czasowego udostępnienia rezerw. W związku z wygaszeniem z końcem I kwartału 2022 roku działalności obu szpitali tymczasowych, kolejnymi wnioskami z 19 marca 2022 r., 31 marca 2022 r. oraz 11 kwietnia 2022 r. Wojewoda Podlaski przedstawił Prezesowi Rady Ministrów wykazy sprzętu i aparatury medycznej podlegających zwrotowi, w związku z ich czasowym udostępnieniem, obejmujące:

- a) W przypadku szpitala tymczasowego nr 1 (budynku E1 Oddziałów Zakaźnych UM w Białymstoku) wyposażenie w łącznej liczbie 456 szt. (bez określonej wartości). Tym samym wykaz ten nie obejmował przekazanych na rzecz szpitala tymczasowego nr 1 dwóch rodzajów wyposażenia (25 aparatów do wysokoprzepływowej terapii donosowej oraz defibrylatora), co omówiono szerzej w pkt *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- b) W przypadku szpitala tymczasowego nr 2 (Hali Sportowej UM w Białymstoku) wyposażenie w łącznej liczbie 487 szt. (bez określania wartości).
- c) Dodatkowe wyposażenie w łącznej liczbie 988 szt./kpl (bez określenia wartości oraz miejsca docelowego przeznaczenia) przekazane USK poza umowami doposażenia obu szpitali tymczasowych.

Razem wszystkie trzy wykazy obejmowały zatem wyposażenie medyczne w łącznej liczbie 1.931 szt./kpl. Jednocześnie Wojewoda Podlaski zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o nieodpłatne przekazanie sprzętu i aparatury medycznej (wyposażenia) otrzymanego z RARS przez USK. Wniosek ten obejmował wyposażenie w łącznej liczbie 1.951 szt./kpl²³ (bez określania ich łącznej wartości), a całość wyposażenia „ze względu na stan jakościowo-techniczny oraz jego ukompletowanie” miała zostać zagospodarowana przez USK, co omówiono szerzej w pkt *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 7-21, 231-267)

W dniu 1 lipca 2022 r. Prezes Rady Ministrów udostępnił na rzecz Wojewody Podlaskiego sprzęt i aparaturę medyczną w 54 rodzajach w łącznej liczbie 1.040 szt./kpl. ze wskazaniem jego dalszego przekazania do ostatecznego odbiorcy²⁴, zaś 28 lipca 2022 r. podpisane zostało trójstronne porozumienie (Wojewoda Podlaski z RARS oraz USK), na mocy którego USK zwróciło ten sprzęt oraz aparaturę medyczną. Odnosząc się do sposobu zagospodarowania pozostałego sprzętu (łącznie 911 szt./kpl.), na którego zgody

²² Według stanu na 31 października 2023 roku PUW na magazynach posiadał nie wykorzystywany oraz nie zwrócony do RARS sprzęt i aparaturę medyczną w 13 rodzajach (łącznie 38 szt./kpl) o łącznej wartości ewidencyjnej 946,4 tys. zł.

²³ Różnica dotyczyła 10 aparatów do wysokoprzepływowej terapii donosowej oraz 10 kardiomonitorów / monitorów do monitorowania funkcji życiowych.

²⁴ Decyzja Prezesa Rady Ministrów nr 249/R/22 w sprawie udostępnienia rezerw strategicznych.

o nieodpłatne przekazanie nie wydał Prezes Rady Ministrów, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła, że *pozostałe rezerwy strategiczne (powyżej wskazane) zostaną rozdysponowane w momencie uzgodnienia sald ilościowo – rodzajowych*. Ostatecznie w związku z ww. decyzją Prezesa Rady Ministrów z 1 lipca 2022 roku oraz trójstronnym porozumieniem z 28 lipca 2022 r. Wojewoda Podlaski 1 września 2022 r. przekazał dyrektorowi USK sprzęt i aparaturę medyczną w 54 rodzajach i w łącznej liczbie 983 szt. (różnica w stosunku do wcześniejszej decyzji i porozumienia dotyczyła 22 dozowników do przepływu gazów medycznych oraz 35 fonendoskopów / stetoskopów). Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła, że *ww. rozbieżności w asortymencie wynikają z prowadzonych działań w zakresie uzgadniania sprzętu z podmiotem leczniczym*. Pismem z 9 lutego 2023 r. USK wystąpił do PUW z zapytaniem czy otrzymany sprzęt i aparatura medyczna przekazana została na własność wraz z możliwością włączenia do ewidencji bilansowej szpitala. W odpowiedzi z 9 marca 2023 r. PUW nie odniósł się bezpośrednio do zapytania, a jedynie poinformował USK, że Wojewoda Podlaski podjął decyzję o przekazaniu i dalszym użytkowaniu tego wyposażenia medycznego. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła, że *„zgodnie z treścią zawartego porozumienia (...) rezerwy strategiczne przekazano USK nieodpłatnie, bez obowiązku zwrotu.”*

(akta kontroli str. 7-21, 231-286)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PUW nie wprowadził (do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK) całości wyposażenia medycznego otrzymanego z rezerw strategicznych RARS do ewidencji księgowej środków trwałych PUW – co było wymagane art. 42 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz art. 3 ust. 1 pkt 15, art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości²⁵, a także nie przeprowadzał w latach 2020-2023 (I kw.) inwentaryzacji tego wyposażenia – co było wymagane art. 42 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz art. 26-27 ustawy o rachunkowości. Kierownik Oddziału ZK PUW wyjaśnił m.in., że *biorąc pod uwagę skalę otrzymanego sprzętu z rezerw strategicznych oraz ciągłą sytuację kryzysową związaną z: COVID-19, sytuacją na granicy polsko-białoruskiej oraz wybuch wojny na Ukrainie, ewidencja sprzętu była prowadzona w programie magazynowym o nazwie ETOB. W ostatnim kwartale 2023 roku rozpoczęliśmy przekazywanie dokumentów celem ujęcia w ewidencji środków trwałych – do dnia 31 grudnia 2023 r. przekazano do Biura Obsługi Urzędu 34 pisma z prośbą o włączenie na ewidencję środków trwałych 380 szt. sprzętu i asortymentu. Z informacji uzyskanych z BOU wynika, iż włączanie na ewidencję środków trwałych ww. asortymentów rozpocznie się po rozliczeniu inwentaryzacji z 2023 roku, tj. od początku lutego 2024 roku.*
(akta kontroli str. 7-21, 300, 303-322)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wymienione czynniki zewnętrzne nie zwalniały PUW z obowiązku prawidłowego ewidencjonowania oraz zarządzania mieniem Skarbu Państwa.

2. PUW podejmując działania o zagospodarowaniu sprzętu oraz aparatury medycznej z rezerw strategicznych RARS oraz w związku z wygaszeniem z końcem I kwartału 2022 roku działalności obu szpitali tymczasowych przedstawił Prezesowi Rady Ministrów nierzetelne dane dotyczące części tego wyposażenia medycznego.
 - 1) W przypadku szpitala tymczasowego nr 1 (budynku E1 Oddziałów Zakaźnych UM w Białymstoku) przedłożony wykaz nie obejmował dwóch rodzajów wyposażenia (25 aparatów do wysokoprzepływowej terapii donosowej oraz defibrylatora). Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła, że *wykaz nie obejmował 26 szt. wyposażenia ponieważ nie ujęto decyzji nr 21/R/21.*
 - 2) Wniosek do Prezesa Rady Ministrów o nieodpłatne przekazanie sprzętu i aparatury medycznej (wyposażenia) otrzymanego z RARS przez USK zawierał wyposażenie w łącznej liczbie 1.951 szt./kpl, podczas gdy przedstawione Prezesowi Rady Ministrów trzy wykazy sprzętu i aparatury medycznej podlegających zwrotowi,

²⁵ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120) – zwana dalej „ustawą o rachunkowości”.

w związku z ich czasowym udostępnieniem obejmowały łącznie 1.931 szt./kpl (różnica dotyczyła 10 aparatów do wysokoprzepływowej terapii donosowej oraz 10 kardiomonitorów / monitorów do monitorowania funkcji życiowych). Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW wyjaśniła, że *różnice asortymentu wynikają z aktualnie prowadzonego uzgodnienia sald ilościowo – rodzajowych.*
(akta kontroli str. 7-21, 231-286)

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że uzgadnianie sald ilościowo-rodzajowych sprzętu i aparatury medycznej otrzymanych z RARS nie zakończyło się do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sposób zagospodarowania sprzętu i aparatury medycznej pozyskanych w związku z epidemią COVID-19.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Niezwłoczne ustalenie sald ilościowo-rodzajowych otrzymanego z rezerw strategicznych sprzętu i aparatury medycznej udostępnionych dla poszczególnych podmiotów, a także zinwentaryzowanie tego wyposażenia, wprowadzenie na ewidencję środków trwałych oraz jego rzetelne zagospodarowanie.
2. Zapewnienie wykorzystywania udostępnionych rezerw strategicznych sprzętu i aparatury medycznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 10 stycznia 2024 r.

Kontroler:
Adrian Gosk
główny specjalista kontroli państwowej

podpisano elektronicznie

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

podpisano elektronicznie